

DOI: 10.33310/2518-7813-2019-65-2-195-200

УДК 378:37.011.3-051:373.2:613.954

Ірина МАРДАРОВА

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної педагогіки,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна
e-mail: irisska.ika17@gmail.com

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я ДОШКІЛЬНИКІВ

У статті висвітлена проблема підготовки майбутніх вихователів до формування культури здоров'я дошкільників. Визначено поняття «культура здоров'я». Розглянуті показники готовності майбутніх вихователів до формування культури здоров'я дошкільників. Проведене діагностування особливостей формування готовності майбутніх вихователів до формування культури здоров'я дошкільників та по дано його результати. Діагностування проводилося до і після проведення занять з навчальної дисципліни «Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників». Описано методіку підготовки майбутніх вихователів до формування культури здоров'я дошкільників. Доведено, що реалізація даної методіки забезпечила підвищення готовності майбутніх вихователів до формування культури здоров'я дошкільників.

Ключові слова: підготовка майбутніх вихователів, культура здоров'я, валеологічна освіта, діти дошкільного віку.

Сьогодні проведення системних освітніх реформ у галузі дошкільної освіти зумовлено зокрема проблемами пов'язаними зі збереженням здоров'я і формуванням навичок здорового способу життя дошкільників. Оскільки пріоритетною проблемою усього людства є, передусім, збереження і зміцнення здоров'я підростаючого покоління. У зв'язку із цим важливим завданням освітньої політики на сучасному етапі є формування в дітей дошкільного віку культури здоров'я, ставлення до власного здоров'я як до найвищої людської цінності. Отже, серед обов'язкових вимог до закладів дошкільної освіти ставиться, насамперед, збереження та формування фізичного, психічного, соціального і духовного здоров'я дитини, про це зазначається у законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», Конвенції про права дитини, державному стандарті «Базовому компоненті дошкільної освіти», чинних програмах («Я у світі», «Соняшник», «Українське дошкільля», «Про себе треба знати, про себе треба дбати», «Юний легкоатлет», «Казкова фізкультура») тощо.

Найбільш ґрунтовно, проблеми формування валеологічної культури, надання дітям знань про основи здоров'я, забезпечення основ здорового способу життя розглядали вчені: Н. Андреева, Р. Бедрань, Н. Бикова, Є. Булич, Є. Вайнер, О. Воднева, Т. Волоснікова, С. Гончарова, В. Горашук, Н. Євстратова, С. Кириленко, С. Коренева, Г. Кривошеєва, Л. Лохвицька, А. Ошкіна, К. Родіонова, В. Сазонова, Б. Шиян та ін.; особливості виховання фізичного здоров'я досліджували: О. Богініч, В. Бойко, Е. Вільчковський, Л. Волков,

Н. Денисенко, О. Дубогай, М. Єфіменко, М. Казакова, Н. Лісневська, Т. Овечкіна, М. Перекопська, С. Петренко, Г. Петрушина, О. Потужний, Л. Сварковська, М. Сокольникова, С. Рябинін, С. Філіпова, Т. Швалева та ін.; професійну підготовку майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до валеолого-педагогічної діяльності вивчали: В. Бутенко, Є. Васільєв, Л. Волошина, Л. Гаращенко, Н. Денисенко, Л. Зданевич, Т. Книш, Н. Кот, Н. Маковецька, В. Нестеренко, Т. Понаморенко, О. Сорочинська, С. Толстова та ін. Учені зазначають, що валеологічна освіта дошкільників безпосередньо пов'язана з необхідністю систематичної, професійної підготовки майбутніх вихователів, озброєнням їх фаховими компетентностями щодо збереження здоров'я та формування навичок здорового способу життя у дошкільників, цілісного, усвідомленого, дбайливого ставлення до свого здоров'я та здоров'я людей, які їх оточують, здійснення здоров'язбережувальної діяльності з дошкільниками, використання здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі ЗДО.

Мета статті: розглянути особливості підготовки майбутніх вихователів до формування культури здоров'я дошкільників у процесі викладання навчальної дисципліни «Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників».

На сьогоднішній день не має однозначного тлумачення поняття «культура здоров'я». Аналіз означеного поняття дозволяє розглянути його як «частину загальнолюдської культури, що передбачає знання людиною своїх генетичних, фізіологічних і психологічних можливостей, методів і засобів контролю, збереження та розвитку свого

здоров'я, а також уміння передавати здоров'язбережувальні знання іншим» [4, 176].

У дослідженні Г. Куртової, поняття «культура здоров'я» визначається як «інтегративна характеристика особистості та її діяльності, що відображає синтетичну природу культури, яка об'єднує створення людиною матеріальних і духовних цінностей як результат системи її ставлення до природи, суспільства, самої себе і свого здоров'я, зв'язку людини зі світом і прояву в ньому через створені нею цінності» [5, 168].

М. Мелічевою підкреслено, що «культура здоров'я» є «компонентом загальної культури особистості дошкільника та умовою подальшої успішної життєдіяльності; формування культури здоров'я в період дошкільного дитинства визначається психофізіологічними особливостями цього вікового етапу; ефективність формування культури здоров'я дошкільників залежить від найближчого соціального оточення дитини, яке включає батьків і вихователів ЗДО» [6, 178].

У Державному стандарті дошкільної освіти також передбачено формування культури здоров'я дошкільників, а саме: визначена здоров'язбережувальна компетенція дошкільника (обізнаність дитини дошкільного віку із будовою свого тіла, гігієнічними навичками за його доглядом; належністю до певної статі, продуктами харчування, основними показниками власного здоров'я, цінністю здоров'я для людини; умінням виконувати основні рухи та гімнастичні вправи, застосовувати здобуті знання, вміння і навички щодо збереження здоров'я, не зашкоджуючи як власному, так і здоров'ю інших людей; дотриманням правил безпеки життєдіяльності) [1, 8].

Отже, державний стандарт спрямовує майбутніх вихователів з дошкільного віку формувати у дітей валеологічний світогляд, мотивацію та здоров'язбережувальну поведінку. Водночас, проблема готовності майбутніх вихователів до формування культури здоров'я дошкільників потребує упровадження моделі професійної підготовки у закладі вищої освіти.

Діагностування готовності майбутніх вихователів до формування валеологічної культури дошкільників було проведено на базі факультету дошкільної педагогіки та психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Усього в діагностуванні, що проходило упродовж 2017–2018 рр., було охоплено 37 студентів третього року навчання за освітнім ступенем «бакалавр», спеціальністю 012 «Дошкільна освіта». Діагностування проводилося до і після проведення занять з навчальної дисципліни «Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників».

Спираючись на дослідження В. Бутенко [3, 169, 171] були визначенні показники готовності майбутніх вихователів до формування валеологічної культури дошкільників, а саме: наявність науково обґрунтованих теоретичних знань і практичних умінь у галузі здоров'язбереження дітей дошкільного віку (стосовно сутності людини та її здоров'я, залежності вікових та індивідуальних особливостей розвитку і здоров'я, основ здорового способу життя, безпечної поведінки); свідоме ставлення до власного здоров'я, мотивація на його збереження і зміцнення, дотримання здорового способу життя; забезпечення розвитку комунікативних і організаційних здібностей вихователя закладу дошкільної освіти. Вивчення сформованості показників готовності майбутніх вихователів до формування валеологічної культури дошкільників відбувалося завдяки анкетуванню «Здоров'я в системі ціннісних орієнтацій студентів педагогічного вузу» (Т. Понамаренко [7]), тестування КОЗ-1 [2]. Задля перевірки наявності у студентів необхідних знань щодо форм, методів і технологій валеологічної освіти дошкільників, було здійснено аналіз продуктів діяльності студентів. Студенти виконували комплекс завдань, розроблених за двома рівнями складності: перший рівень – репродуктивний, що передбачав відтворення засвоєної інформації валеологічного спрямування; другий рівень – дослідницько-творчий, передбачав розробку та обґрунтування авторської програми і технології валеологічного виховання дітей у молодшій, середній і старшій дошкільних групах.

Отримані результати діагностики сформованості показників готовності майбутніх вихователів до формування валеологічної культури дошкільників на достатньому рівні продемонстрували 18,92% студентів, середній рівень визначено у 35,14% студентів, до низького рівня віднесено 45,94% студентів.

Здійснюємо підготовку майбутніх вихователів до формування валеологічної культури дошкільників, у рамках навчальної дисципліни «Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників».

Мета: підготовка майбутніх вихователів до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

Завдання: ознайомити з основними завданнями, принципами і технологією організації валеологічної освіти і валеологічного виховання дошкільників, оволодіння засобами їх впровадження у освітньо-виховний процес закладу дошкільної освіти; сформувати у студентів відповідальне

ставлення до ролі вихователя закладу дошкільної освіти, прагнення поповнювати свої знання, підвищувати професійну майстерність; сформувані вміння та навички валеологічного виховання дітей в умовах роботи у закладі дошкільної освіти.

У результаті освоєння студентами дисципліни повинні бути сформовані визначені освітньо-професійною програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, затвердженою Університетом Ушинського, наступні компетентності:

Компетентності загальні (КЗ):

- КЗ-1. Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення.
- КЗ-2. Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
- КЗ-3. Здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми.
- КЗ-5. Здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій.
- КЗ-7. Здатність до самокритики і сприймання конструктивної критики.
- КЗ-8. Здатність до вільного спілкування і співпраці державною мовою (усно і письмово).
- КЗ-13. Здатність до проектної організації діяльності.
- КЗ-14. Здатність до безперервного навчання і самоосвіти.
- КЗ-15. Здатність трансформувати теоретичні знання в практичні дії.

Фахові компетентності (ФК):

- ФК-10. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі і довіллі.
- ФК-15. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності (в нормі та особливими потребами).
- ФК-17. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.
- ФК-18. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їхніх можливостей (інклюзивна освіта).

Передумови для вивчення дисципліни: зміст навчальної дисципліни конкретизує знання та практичні навички студентів щодо охорони і збереження здоров'я дитини, яких вони опанували у процесі вивчення навчальних дисциплін: «Педіатрія», «Анатомія, вікова фізіологія і патологія дитини», «Загальна та дитяча психологія», «Вступ о спеціальності та основи загальної педа-

гогіки», «Педагогіка дошкільна», «Валеологія», «Безпека життєдіяльності», «Теорія та методика фізичного виховання», «Основи медичних знань».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: сутність і мету валеологічного виховання дитини; психологічні закономірності формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості, володіти відповідними поняттями для їх позначення; сутність та механізми здоров'я дитини; чинники здоров'я дитини і засоби його збереження; шляхи, форми і засоби виховання у дитини навичок здорового способу життя; психологічні закономірності формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі і довіллі, володіння відповідними поняттями для їх позначення; закономірності фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку та його порушень, володіння відповідними поняттями для їх позначення; психологічні закономірності індивідуального розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами, володіння відповідними поняттями для їх позначення;

вміти: застосовувати теоретичні знання з курсу «Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників» у практиці освітньо-виховного процесу в закладах дошкільної освіти; застосовувати методики формування, педагогічного супроводу, і підтримки у дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя; виявляти і оцінювати їх ефективність: структурувати зміст навчального матеріалу за його компонентами, виділяти знання та уміння, що мають засвоюватися дітьми дошкільного віку; здійснювати вибір та розробляти форми та методи валеологічної освіти та виховання в залежності від віку та індивідуальних особливостей дітей тощо; аналізувати заняття з валеологічного виховання та визначати їх ефективність; складати перспективну програму здорового способу життя дитячої групи; навчати дітей спостерігати за чинниками, що впливають на стан їхнього здоров'я, правилами охорони і збереження здоров'я; організувати педагогічний супровід і підтримку здоров'я дітей раннього і дошкільного віку засобами фізичних вправ і рухової активності; здатність виявляти і оцінювати їх ефективність; складати індивідуальні оздоровчі комплекси для дітей; організувати педагогічний супровід формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі і довіллі; пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо формування у дітей раннього і

дошкільного віку навичок здорового способу життя, переконувати їх в доцільності і ефективності; практикувати і впроваджувати різноманітні методи вправлення дітей раннього і дошкільного віку у навичках здорового способу життя.

Основними формами організації освітньої діяльності студентів були: лекції організовані з комп'ютерною підтримкою; практичні, семінарські, заняття (наприклад, «Основи раціонального харчування дитини», «Проблеми здоров'я та здорового способу життя в сучасному суспільстві», «Основи психічного здоров'я дитини» тощо). У роботі зі студентами були застосовані наступні методи та технології навчання, а саме: дискусія «Чинники, що впливають на здоров'я дитини», диспут «Стан здоров'я дітей в Україні: проблеми та перспективи», метод проектів, технологія «мапа розуму» (наприклад, «Чистота – запорука здоров'я», «Національні традиції харчування», «Традиції українського народу в практиці валеологічного виховання дітей дошкільного віку» тощо). Була організована самостійна та науководослідна діяльність студентів, студенти виконували індивідуальне навчально-дослідне завдання, яке складається зі: складання каталогу літературних джерел та словника основних понять навчальної дисципліни «Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників», розробки й оформлення дидактичного матеріалу для дітей і батьків, розробки конспектів занять, підготовки і захисту рефератів, розробки авторської програми і технології валеологічного виховання дітей.

Після проведення занять з навчальної дисципліни «Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників» низький рівень готовності було зафіксовано лише в 24,32% студентів; середній у 48,65% студентів; достатній у 27,03% майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Задля визначення достовірності відмінності між рівнями сформованості готовності майбутніх вихователів до формування валеологічної культури дошкільників до і після проведення занять з навчальної дисципліни «Теорія та технологія ва-

леологічної освіти дошкільників» використовувався багатофункціональний критерій згоди χ^2 – Пірсона, один з основних непараметричних критеріїв згоди.

Багатофункціональний критерій згоди χ^2 – Пірсона використовувався в дослідженні як розрахунок згоди емпіричного розподілу і передбачуваного теоретичного. Перевірялася нульова гіпотеза (H_0) про відсутність відмінностей між теоретичним і емпіричним розподілами. За нульову гіпотезу (H_0) приймалася гіпотеза, що показники сформованості готовності до і після проведення занять з навчальної дисципліни «Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників» достовірно не відрізняються між собою.

Розрахунок емпіричних значень багатофункціонального критерію згоди χ^2 Пірсона поданий в таблиці 1.

З таблиці 1 емпіричне значення критерію $\chi^2_{\text{Емп}} = 10,263$. Критичні значення χ^2 при $\nu=2$. Критичні значення для багатофункціонального критерію згоди χ^2 – Пірсона для знайденого кількості ступенів свободи 5,991 ($\rho \leq 0,05$) 9,21 ($\rho \leq 0,01$). Отримане значення більше критичного, а значить, (H_0) нульова гіпотеза відкидалася і приймалася (H_1) альтернативна гіпотеза. Результат: показники сформованості готовності майбутніх вихователів до формування валеологічної культури дошкільників до і після проведення занять з навчальної дисципліни «Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників» достовірно відрізняються між собою.

Таким чином, вивчення навчальної дисципліни «Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників» забезпечувало готовність майбутніх вихователів до формування валеологічної культури дошкільників, надавало їм знання про здоров'я та здоровий спосіб життя, чинники, що впливають на здоров'я, особливості і традиції національного валеологічного виховання дітей дошкільного віку; навчало моделювати здоров'язбережувальне середовище; озброювало студентів знаннями та вміннями використання різноманітних

Таблиця 1 – Розрахунок критерію χ^2 при зіставленні розподілів сформованості готовності до і після проведення занять з навчальної дисципліни «Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників»

№	Емпірична частота	Теоретична частота	$(f_E - f_T)$	$(f_E - f_T)^2$	$(f_E - f_T)^2 / f_T$
1	45,94	35,13	10,81	116,86	3,327
2	24,32	35,13	-10,81	116,86	3,327
3	35,14	41,9	-6,76	45,7	1,091
4	48,65	41,9	6,75	45,56	1,087
5	18,92	22,97	-4,06	16,48	0,717
6	27,03	22,98	4,05	16,4	0,714
Разом	200	200	-	-	10,263

форм, методів та технологій навчання в процесі здоров'язбережувальної діяльності. Майбутні вихователі на власному досвіді пізнали цінність здорового способу життя, важливість цілеспрямованої роботи над своїм здоров'ям, підвищили професійний інтерес до дієвих механізмів збереження та примноження здоров'я дітей.

Перспективу подальших наукових розробок убачаємо в теоретичному обґрунтуванні моделі підготовки майбутніх вихователів до формування культури здоров'я дошкільників; розробці дидактичних і технологічних засад інформаційно-педагогічного, дидактичного забезпечення даного процесу.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / наук. кер. А. М. Богуш; авт. кол.: А. М. Богуш, Г. В. Беленька, О. Л. Богініч та ін. Спецвип. журн. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. Київ, 2012. 30 с.
2. Батаршев А. В. Психодіагностика в управленні: практическое руководство. М.: Дело, 2005. 496 с.
3. Бутенко В. Г. Валеологічна культура вихователя ДНЗ як організаційно-педагогічна умова формування здоров'язбережувальної компетентності старших дошкільників. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 9 (53). С. 165-173.
4. Вайнер Э. Н. Валеология : учеб. для вузов. Москва: Флинта; Наука. 2001. 416 с.
5. Куртова Г. Ю. Здоровий спосіб життя як пріоритетна цінність виховання сучасних дітей та молоді. *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету*. 2008. Вип. 55. С. 168-170.
6. Меличева М. В. Формирование культуры здоровья дошкольников в процессе сотрудничества педагогов и родителей : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Ленинг. госуд. у-т им. А. С. Пушкина. Санкт-Петербург, 2006. 265 с.
7. Пономаренко Т. М. Подготовка студентов педагогического вуза к валеолого-педагогической деятельности в системе дошкольного образования : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Госуд. обр. учр. высш. проф. образ. «Сахалинский государственный университет». Южно-Сахалинск, 2005. 188 с.

References

1. Bohush, A., Bielenka, H., & Bohinich O. (2012). Bazovyi komponent doshkilnoi osvity (nova redaktsiia) [The basic Component of Preschool Education (new edition)]. *Vykhovatel-metodyst doshkilnoho zakladu (spetsvyp. zhurn) – [Educator-methodologist of a preschool institution (special issue)]*. Kyiv [in Ukrainian].
2. Batarshhev, A. (2005). *Psihodiagnostika v upravlenii: prakticheskoe rukovodstvo [Psychodiagnostics in Management: A Practical Guide]*. Moscow: Delo [in Russian].
3. Butenko, V. (2015). Valeolohichna kultura vykhovatelya DNZ yak orhanizatsiino-pedahohichna umova formuvannia zdoroviazberezhuvalnoi kompetentnosti starshykh doshkilnykiv [Valeological Culture of the Preschool Institution's Educator as an Organizational and Pedagogical Condition for the Development of the senior preschool children's health preserving competence]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii – Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*, 9(53), 165-173 [in Ukrainian].
4. Vayner, E. (2001). *Valeologiya [Valeology]*. Moscow: Flinta; Nauka [in Russian].
5. Kurtova, H. (2008). Zdorovyiy sposib zhyttia yak pryorytetna tsinnist vykhovannia suchasnykh ditei ta molodi [Healthy Lifestyle as a Priority Value in the Upbringing of Modern Children and Youth]. *Visnyk Chernihivskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu – Bulletin of Chernihiv State Pedagogical University*, 55, 168-170 [in Ukrainian].
6. Melicheva, M. (2006). Formirovanie kulturyi zdorovya doshkolnikov v protsesse sotrudnichestva pedagogov i roditeley [Formation of Preschool Children's Health Culture in the Process of Cooperation of Teachers and Parents]. *Candidate's thesis*. St. Petersburg: Pushkin Leningrad State University [in Russian].
7. Ponomarenko, T. (2005). Podgotovka studentov pedagogicheskogo vuza k valeologo-pedagogicheskoy deyatelnosti v sisteme doshkolnogo obrazovaniya [Training students of a Pedagogical University in Valeological Pedagogical Activity in the System of Preschool Education]. *Candidate's thesis*. Yuzhno-Sakhalinsk: Sakhalin state university [in Russian].

Ірина Мардарова. Подготовка будущих воспитателей к формированию культуры здоровья дошкольников

В статье рассмотрено исследование проблемы подготовки будущих воспитателей к формированию культуры здоровья дошкольников. Дано определение понятия «культура здоровья». Определены показатели готовности будущих воспитателей к формированию валеологической культуры дошкольников, а именно: наличие научно обоснованных теоретических знаний и практических умений в области сохранения здоровья детей дошкольного возраста (о здоровье человека, зависимости возрастных и индивидуальных особенностях развития и здоровья, основ здорового образа жизни, безопасного поведения); осознанное отношение к собственному здоровью, мотивация на его сохранение и укрепление, соблюдение здорового образа жизни; обеспечение развития коммуникативных и организаторских способностей воспитателя дошкольного образовательного учреждения. Диагностирование проводилось до и после проведения учебных занятий по дисциплине «Теория та технологія валеологічного образования дошкільників». Изучение сформированности показателей готовности будущих воспитателей к формированию валеологической культуры дошкольников происходило благодаря анкетированию «Здоровье в системе ценностных ориентаций студентов педагогического вуза» (Т. Пономаренко), тестирования КОС-1. Для проверки наличия у студентов необходимых знаний использованы различные форм и методов, технологий валеологического образования дошкольников, был осуществлен анализ продуктов деятельности студентов. Студенты выполняли комплекс заданий, разработанных по двум уровням сложности: первый уровень – репродуктивный, который предусматривал воспроизведения усвоенной инфор-

мации с валеологического образования; второй уровень - исследовательско-творческий, предусматривал разработку и обоснование авторской программы и технологии валеологического воспитания детей. Описаны цель, задачи, общие и профессиональные компетентности, результаты усвоения учебной дисциплины «Теория и технология валеологического образования дошкольников». Основными формами организации учебной деятельности студентов были: лекции организованы с компьютерной поддержкой; практические, семинарские занятия (например, «Основы рационального питания ребенка», «Проблемы здоровья и здорового образа жизни в современном обществе», «Основы психического здоровья» и т.д.). В работе со студентами были применены следующие методы и технологии обучения, а именно: дискуссия, диспут, метод проектов, технология «карта разума». Была организована самостоятельная и научно-исследовательская деятельность студентов. Проведенное статистическое исследование за многофункциональным критерием согласия χ^2 – Пирсона, доказало, что показатели готовности будущих воспитателей к формированию валеологической культуры дошкольников до и после проведения занятий по дисциплине «Теория и технология валеологического образования дошкольников» достоверно отличаются между собой.

Ключевые слова: подготовка будущих воспитателей, культура здоровья, валеологическое образование, дети дошкольного возраста.

Iryna Mardarova. Training future educators in developing pre-schoolers' health culture

The article presents the study of the problem connected with the training aspects of the future educators in developing pre-schoolers' health culture. The concept «health culture» is defined. The indicators of the future educators' readiness for the development of preschool children's valeological culture were determined, namely: the availability of scientifically grounded theoretical knowledge and practical skills in preserving children's health (about human health, age and individual characteristics of the development, basics of a healthy lifestyle, safe behaviour); a conscious attitude to their own health, the motivation for its preservation and strengthening, the adherence to a healthy lifestyle; the provision for the development of pre-school educator's communicative and organizational skills. The diagnostics was carried out before and after the training sessions within the subject «Theory and technology of pre-schoolers' valeological education». The study of the indicators demonstrating the future educators' readiness for the formation (development) of the pre-schoolers' valeological culture was carried out with the help of the questionnaire «Health in the system of pedagogical university students' value orientations» (T. Ponamarenko), testing COI-1 (communicative and organizational inclinations). To verify the students' necessary knowledge of using various forms and methods and technologies of pre-schoolers' valeological education the products of students' activities were analysed. The students fulfilled a set of tasks intended for two levels of complexity: the first level was the reproductive level, which provided for the reproduction of the learned information on valeological education; the second level, research-oriented and creative, provided for the development and substantiation of the author's program and technology of the children's valeological upbringing. The goal, objectives, general and professional competences as well as the outcomes demonstrated while mastering the academic discipline «Theory and Technology of Pre-schoolers' Valeological Education» are described. The main organization forms of the students' educational activities were as follows: computer-assisted lectures; practical classes, seminars (for example, «Basics of the Child's Rational Nutrition», «Problems of Health and Healthy Lifestyles in Modern Society», «Basics of Mental Health», etc.). While working with the students, these methods and learning technologies were applied: discussions, disputes, the project method, the mind mapping technology. The independent and research-oriented activities were organized for the students. A statistical study involving the Chi-Square criterion (Pearson's multifunctional criterion) proved that the indicators of the future educators' readiness to develop the preschool children's valeological culture before and after conducting classes on the theory and technology of valeological education aimed at preschool children significantly differ from each other.

Key words: future educators' training, health culture, valeological education, children of preschool age.